

GRAMATYKA MATURALNA

Artykuły 88-90

Stopniowanie i porównania | Przymiotniki i przysłówki | Przyimki

Materiały do matury podstawowej i rozszerzonej z zadaniami i odpowiedziami

maturaangielski.org

Spis treści

- 88. Stopniowanie i porównania - comparative, superlative, as...as, less, the more... the better
- 89. Przymiotniki i przysłówki - adjective vs adverb, so/such, too/enough, hard/hardly, kolejność
- 90. Przyimki - czas, miejsce, ruch i dependent prepositions po czasownikach, przymiotnikach i rzeczownikach
- Źródła i uwagi

88. Stopniowanie i porównania - comparative, superlative i konstrukcje maturalne

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Stopniowanie przymiotników i przysłówków - matura angielski
H1	Stopniowanie i porównania po angielsku - comparative, superlative, as...as i zadania maturalne
URL	/stopniowanie-porownania-matura-angielski
Fraza główna	stopniowanie przymiotników matura angielski
Meta description	Stopniowanie i porównania na maturę: comparative, superlative, as...as, less, much/far, the more... the better, more and more oraz zadania z odpowiedziami.
ALT	Stopniowanie i porównania po angielsku - matura

Status w CKE

CKE wymienia stopniowanie regularne i nieregularne przymiotników i przysłówków na poziomie podstawowym i rozszerzonym. W zakresie porównań pojawiają się stopień równy, niższy, wyższy i najwyższy, a także konstrukcje typu the sooner, the better oraz more and more. Dlatego ten dział jest ważny na obu poziomach.

Najważniejsza zasada: nie ucz się tylko końcówek -er/-est. Na maturze trzeba umieć wyrażać równość, różnicę, stopień różnicy i zmianę, np. as...as, much better, less expensive, the more..., the better.

1. Krótkie przymiotniki: -er / -est

small -> smaller -> the smallest

fast -> faster -> the fastest

old -> older -> the oldest

Najczęściej do krótkich przymiotników dodajemy -er i -est. W stopniu najwyższym zwykle używamy the.

Typ	Comparative	Superlative	Przykład
zwykły	-er	-est	small -> smaller -> the smallest
kończy się na -e	-r	-st	nice -> nicer -> the nicest
spółgłoska + y	-ier	-iest	easy -> easier -> the easiest
krótki CVC	podwójna spółgłoska + -er	podwójna spółgłoska + -est	big -> bigger -> the biggest

2. Dłuższe przymiotniki: more / the most

interesting -> more interesting -> the most interesting

expensive -> more expensive -> the most expensive

reliable -> more reliable -> the most reliable

Nie łączymy obu systemów naraz: nie mówimy more easier ani the most cheapest.

3. Stopniowanie nieregularne

Forma podstawowa	Comparative	Superlative
good / well	better	the best
bad / badly	worse	the worst

Forma podstawowa	Comparative	Superlative
much / many	more	the most
little - ilość	less	the least
far	farther/further	the farthest/furthest

Farther/farthest częściej odnosi się do fizycznej odległości, natomiast further może także znaczyć dalszy/dodatkowy, np. further information.

4. Comparative + THAN

This task is easier than the previous one.

My new phone works better than the old one.

Travelling by train is more comfortable than travelling by coach.

Po comparative używamy than, nie then. To bardzo częsty błąd ortograficzno-leksykalny.

5. AS ... AS - stopień równy

Tom is as tall as his brother.

This exam was as difficult as I expected.

She can run as fast as her sister.

Po pierwszym as używamy formy podstawowej przymiotnika lub przysłówka.

6. NOT AS / SO ... AS - mniejszy stopień

This room is not as big as the other one.

The film was not so interesting as the book.

W przeczeniach możliwe jest not as...as oraz not so...as. W codziennym języku not as...as jest bardzo częste.

7. LESS / THE LEAST

This option is less expensive than the first one.

It was the least practical solution.

Less pozwala porównać w kierunku "mniej", bez tworzenia zaprzeczenia.

8. Jak wzmocnić albo osłabić comparative?

Wyrażenie	Znaczenie	Przykład
much / far / a lot	dużo	This version is much better.
considerably / significantly	znacznie - formalniej	Costs are significantly higher.
a bit / a little / slightly	trochę	The second task is slightly easier.
even	jeszcze	The new model is even more expensive.

Nie używamy very przed comparative: very better jest błędne. Powiedz much better, far better albo a lot better.

9. AS MUCH / AS MANY AS

I do not have as much free time as my brother.

Our school has as many students as yours.

Much łączymy z rzeczownikiem niepoliczalnym, many z policzalnym w liczbie mnogiej.

10. MORE AND MORE / -ER AND -ER

The situation is getting more and more complicated.

Prices are getting higher and higher.

I am becoming less and less patient.

Konstrukcja pokazuje stopniową zmianę: coraz bardziej / coraz mniej.

11. THE MORE..., THE BETTER...

The more you practise, the better you become.

The earlier we leave, the less traffic there will be.

The more expensive the hotel is, the higher our expectations are.

To konstrukcja zależności: im bardziej..., tym bardziej.... Po the nie używamy tutaj stopnia najwyższego - the more i the better są formami porównawczymi.

12. TWICE / THREE TIMES AS ... AS

This room is twice as big as mine.

The new ticket is three times as expensive as the old one.

I have twice as much work as yesterday.

To naturalny sposób porównywania proporcji. Uważaj na kalkę typu two times bigger, gdy chcesz precyzyjnie powiedzieć "dwa razy tak duży".

13. Superlative - najważniejsze konstrukcje

This is the best restaurant in the area.

She is one of the most talented students in the class.

It was by far the most difficult task.

This is the most interesting book I have ever read.

- one of the + superlative + rzeczownik w liczbie mnogiej: one of the best films
- by far + superlative wzmacnia różnicę: by far the most useful
- po superlative często pojawia się Present Perfect w konstrukcjach typu the best ... I have ever seen

14. Stopniowanie przysłówków

She works harder than I do.

Tom answered more carefully than before.

Anna arrived earlier than the others.

He performed the best of all the candidates.

Krótkie przysłówki, np. fast, hard, early, mogą tworzyć comparative przez -er. Wiele przysłówków na -ly stopniujemy przez more/most: more carefully, more efficiently.

15. Typowe pułapki

Błąd	Poprawnie	Dlaczego
more easier	easier	nie łączymy dwóch sposobów stopniowania
the most cheapest	the cheapest	-est już tworzy superlative
very better	much/far better	very nie wzmacnia comparative
as taller as	as tall as	po as forma podstawowa
more better	better	better jest nieregularne
one of the best student	one of the best students	po one of the rzeczownik mnogi

Błąd	Poprawnie	Dlaczego
than / then pomyłone	than	than służy do porównania

PODSTAWA - musisz znać

- -er/-est i more/most
- najważniejsze formy nieregularne
- than
- as...as i not as...as
- less/the least
- much/a lot/a bit + comparative
- stopniowanie podstawowych przysłówków

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- the more..., the better...
- more and more / less and less / bigger and bigger
- twice/three times as...as
- precyzyjne wzmacnianie comparative
- one of the + superlative + plural
- transformacje między comparative, superlative i as...as

PRAKTYKA 1 - utwórz właściwą formę

1. This task is _____ (easy) than the previous one.
2. It is the _____ (bad) mistake I have made this year.
3. Anna speaks English _____ (fluently) than Tom.
4. This is one of the _____ (interesting) books I have read.
5. The city is getting _____ and _____ (crowded).
6. The _____ (soon) we leave, the _____ (good).
7. My new flat is twice as _____ (large) as my old one.
8. Today I have _____ (little) time than yesterday.

Odpowiedzi

1. easier
2. worst
3. more fluently
4. most interesting
5. more and more crowded
6. sooner / better
7. large
8. less

PRAKTYKA 2 - popraw błędy

1. This exercise is more easier than the last one.
2. Tom is as taller as his brother.
3. This is one of the best film I have ever seen.

4. The new version is very better.
5. My journey was more long than yours.
6. The more you practise, the best you become.

Odpowiedzi

1. This exercise is easier than the last one.
2. Tom is as tall as his brother.
3. This is one of the best films I have ever seen.
4. The new version is much/far/a lot better.
5. My journey was longer than yours.
6. The more you practise, the better you become.

PRAKTYKA 3 - tłumaczenie

1. Ten egzamin był znacznie trudniejszy niż poprzedni.
2. Mój pokój nie jest tak duży jak twój.
3. Im więcej czytam, tym więcej rozumiem.
4. Ceny stają się coraz wyższe.
5. To jeden z najlepszych filmów, jakie kiedykolwiek widziałam.
6. Mam dwa razy tyle pracy co wczoraj.

Odpowiedzi

1. This exam was much/far/considerably more difficult than the previous one.
2. My room is not as big as yours.
3. The more I read, the more I understand.
4. Prices are getting higher and higher.
5. It is one of the best films I have ever seen.
6. I have twice as much work as I had yesterday.

PRAKTYKA 4 - transformacje

1. Tom is taller than Mark. [AS] Mark is _____ Tom.
2. No other student in the class is as fast as Anna. [FASTEST] Anna is _____ in the class.
3. This laptop is much cheaper than that one. [EXPENSIVE] That laptop is _____ this one.
4. If you practise more, you improve faster. [MORE] The _____ you improve.
5. The situation is becoming increasingly difficult. [MORE] The situation is becoming _____.

Odpowiedzi

1. not as tall as
2. the fastest student
3. much more expensive than
4. more you practise, the faster
5. more and more difficult

MINI-TEST - PODSTAWA

1. Choose: This book is more interesting / interestinger than that one.
2. Complete: good -> _____ -> the best.
3. Complete: My car is not _____ fast _____ yours.
4. Correct: She is one of the most talented student in the school.
5. Complete: He works _____ (hard) than before.

Odpowiedzi

1. more interesting
2. better
3. as / as
4. She is one of the most talented students in the school.
5. harder

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

1. Complete: The _____ you wait, the _____ the traffic will become. (long / bad)
2. Rewrite: The problem is becoming increasingly serious. Use MORE.
3. Complete: This office is three times as _____ as ours. (large)
4. Correct: The more expensive it is, the most careful I become.
5. Translate: Im mniej czasu mamy, tym bardziej musimy się skupić.

Odpowiedzi

1. longer / worse
2. The problem is becoming more and more serious.
3. large
4. The more expensive it is, the more careful I become.
5. The less time we have, the more we need to concentrate.

SZYBKA ŚCIĄGA: short adjective -> -er/-est; long adjective -> more/most; as + base + as; much/far/a lot + comparative; the more..., the better...; more and more = coraz bardziej; one of the + superlative + plural.

89. Przymiotniki i przysłówki - adjective vs adverb, so/such, too/enough i najważniejsze pułapki

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Przymiotniki i przysłówki - so/such, too/enough, hard/hardly - matura
H1	Przymiotniki i przysłówki po angielsku - adjective vs adverb, so/such, too/enough i zadania
URL	/przymiotniki-przyslowki-matura-angielski
Fraza główna	przymiotniki przysłówki matura angielski
Meta description	Przymiotniki i przysłówki na maturę: adjective vs adverb, sensory verbs, so/such, too/enough, hard/hardly, -ed/-ing, kolejność i zadania.
ALT	Przymiotniki i przysłówki - zasady do matury

Status w CKE

CKE wymienia na obu poziomach m.in. użycie przymiotników po czasownikach postrzegania, miejsce i kolejność przymiotników, przymiotniki używane jako rzeczowniki oraz stopniowanie przysłówków. W zakresie przysłówków pojawiają się także too, enough oraz pary o dwóch różnych znaczeniach, np. hard-hardly i late-lately.

Najważniejsza zasada: przymiotnik opisuje rzeczownik lub stan osoby/rzeczy, a przysłówek najczęściej opisuje sposób wykonania czynności. Ale po look, sound, smell, taste, feel zwykle używamy przymiotnika, bo opisujemy podmiot.

1. Adjective czy adverb?

Funkcja	Forma	Przykład
opis rzeczownika	adjective	a careful driver
po be/seem/become/get	adjective	She is careful.
opis czasownika	adverb	She drives carefully.
opis przymiotnika/przysłówka	adverb	extremely useful / very carefully

2. Jak tworzymy przysłówki?

careful -> carefully

slow -> slowly

easy -> easily

terrible -> terribly

Nie wszystkie przysłówki kończą się na -ly. Fast, hard, late i early mogą być przysłówkami bez -ly. Good ma nieregularny przysłówek well.

She is a good student. -> She studies well.

He is a fast runner. -> He runs fast.

3. LOOK / SOUND / SMELL / TASTE / FEEL + adjective

You look tired.

That sounds interesting.

The soup smells delicious.

This coffee tastes strange.

The fabric feels soft.

Nie mówimy zwykle *The soup smells deliciously*, jeśli opisujemy cechę zupy. Przysłówek byłby możliwy przy innym znaczeniu czasownika, np. *He smelled the food carefully* - wąchał je ostrożnie.

4. -ED czy -ING? bored / boring, interested / interesting

-ED	-ING
opisuje uczucie osoby: I am bored.	opisuje rzecz/sytuację wywołującą uczucie: The film is boring.
interested	interesting
excited	exciting
surprised	surprising
tired	tiring
confused	confusing

I was disappointed because the result was disappointing.

5. SO + adjective/adverb

The exam was so difficult that many students ran out of time.

She spoke so quietly that I could hardly hear her.

Schemat: so + adjective/adverb. Często dalej pojawia się that + skutek.

6. SUCH + noun

It was such a difficult exam that many students ran out of time.

They are such friendly people.

We had such bad weather.

SO	SUCH
so + adjective/adverb	such + (a/an) + adjective + noun
so expensive	such an expensive hotel
so quickly	-

Porównaj: so difficult / such a difficult task. Nie: such difficult bez rzeczownika, jeśli używasz konstrukcji w tym znaczeniu.

7. SO MUCH / SO MANY / SO FEW / SO LITTLE

We had so much work that we stayed late.

There were so many people that we could not get in.

She has so few opportunities to practise.

We had so little time that we skipped lunch.

8. TOO + adjective/adverb

The bag is too heavy.

You are driving too fast.

The task was too difficult for me to finish.

Too oznacza za bardzo / zbyt i zwykle ma negatywne znaczenie: poziom jest większy niż potrzebny lub akceptowalny.

9. ENOUGH

Konstrukcja	Przykład
adjective/adverb + enough	old enough, quickly enough
enough + noun	enough time, enough money
... enough to + verb	She is old enough to travel alone.

Po przymiotniku: good enough. Przed rzeczownikiem: enough money. Nie: enough good.

10. TOO MUCH / TOO MANY

There is too much traffic.

There are too many cars.

Too much + niepoliczalne; too many + policzalne mnogie.

11. HARD vs HARDLY

She works hard. = Pracuje ciężko.

She hardly works. = Prawie nie pracuje.

Hardly nie jest "bardziej przysłówkową" wersją hard. To dwa różne znaczenia.

12. LATE vs LATELY

We arrived late. = Przyjechaliśmy późno.

I have been very busy lately. = Ostatnio byłem bardzo zajęty.

13. HIGH vs HIGHLY / NEAR vs NEARLY

The plane flew high. = wysoko

She is highly qualified. = bardzo / wysoko oceniana pod względem kwalifikacji

Come near. = blisko

I nearly missed the train. = prawie

To przykłady, w których forma z -ly zmienia znaczenie, a nie tylko funkcję gramatyczną.

14. Miejsce przysłówków częstotliwości

I usually get up at seven.

She never complains.

We have often visited this place.

Tom is always late.

- przed zwykłym czasownikiem: often works
- po be: is often
- po pierwszym czasowniku pomocniczym: has often been, will probably come

15. Przysłówek sposobu - gdzie go postawić?

She answered the question carefully.

He closed the door quietly.

Jeśli czasownik ma dopełnienie, przysłówek sposobu często stawiamy po dopełnieniu: She read the message carefully, nie She read carefully the message.

16. Kolejność przymiotników

Przy kilku przymiotnikach angielski ma dość stałą kolejność. Przydatny schemat: opinia -> rozmiar -> wiek -> kształt -> kolor -> pochodzenie -> materiał -> przeznaczenie -> rzeczownik.

a beautiful small old Italian wooden table

a lovely big black leather bag

Nie trzeba produkować długich ciągów w writingu. Ważniejsze jest rozumienie naturalnego porządku przy dwóch-trzech przymiotnikach.

17. THE + adjective = grupa ludzi

the rich

the poor

the elderly

the unemployed

Takie wyrażenia mają zwykle znaczenie mnogie: The elderly are often targeted by scammers. Nie dodajemy końcówki -s: nie the elderlies.

18. Najczęstsze błędy

Błąd	Poprawnie
She sings beautiful.	She sings beautifully.
The soup smells deliciously.	The soup smells delicious.
I am boring. - gdy znaczy: nudzę się	I am bored.
It was so difficult exam.	It was such a difficult exam. / The exam was so difficult.
He is enough old.	He is old enough.
We do not have money enough.	We do not have enough money.
She hardly works. - jeśli chodzi o ciężką pracę	She works hard.
I have seen him late. - jeśli chodzi o ostatnio	I have seen him lately.

PODSTAWA - musisz znać

- adjective vs adverb
- good vs well
- look/sound/smell/taste/feel + adjective
- -ed vs -ing
- so vs such
- too vs enough
- hard vs hardly
- late vs lately
- podstawowe miejsce przysłówka

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- so much/many/few/little
- high/highly, near/nearly i podobne pary znaczeniowe
- precyzyjna pozycja przysłówków
- kolejność kilku przymiotników
- the rich/the elderly
- transformacje so/such i too/enough

PRAKTYKA 1 - adjective czy adverb?

1. She speaks English very _____. (good/well)

2. This soup smells _____. (wonderful/wonderfully)
3. Tom answered the question _____. (careful/carefully)
4. You look _____ today. (tired/tiredly)
5. The instructions were very _____. (confusing/confused)
6. I felt _____ after reading them. (confusing/confused)

Odpowiedzi

1. well
2. wonderful
3. carefully
4. tired
5. confusing
6. confused

PRAKTYKA 2 - SO / SUCH

1. It was _____ cold that we stayed inside.
2. It was _____ a cold day that we stayed inside.
3. They are _____ helpful people.
4. She spoke _____ quietly that I could not hear her.
5. We had _____ much homework that we worked all evening.

Odpowiedzi

1. so
2. such
3. such
4. so
5. so

PRAKTYKA 3 - TOO / ENOUGH

1. The box is _____ heavy for me to lift.
2. She is not old _____ to drive.
3. We have _____ time to finish the task.
4. There are _____ many people in this room.
5. He did not speak clearly _____ for everyone to understand him.

Odpowiedzi

1. too
2. enough
3. enough
4. too
5. enough

PRAKTYKA 4 - hard/hardly, late/lately, near/nearly

1. I have been working very _____ all week. (hard/hardly)
2. I _____ slept last night. (hard/hardly)
3. Have you seen Anna _____? (late/lately)
4. We arrived too _____ to catch the train. (late/lately)
5. I _____ forgot to send the form. (near/nearly)

Odpowiedzi

1. hard
2. hardly
3. lately
4. late
5. nearly

PRAKTYKA 5 - tłumaczenie

1. Ten film był tak nudny, że zasnął.
2. To był tak nudny film, że zasnął.
3. Nie mamy wystarczająco dużo czasu.
4. Ona wygląda na zmęczoną.
5. Pracuje bardzo ciężko, ale ostatnio jest zmęczona.
6. To zadanie jest zbyt trudne, żebym zrobił je sam.

Odpowiedzi

1. The film was so boring that I fell asleep.
2. It was such a boring film that I fell asleep.
3. We do not have enough time.
4. She looks tired.
5. She works very hard, but she has been tired lately.
6. This task is too difficult for me to do on my own.

PRAKTYKA 6 - transformacje

1. The test was so difficult that I could not finish it. [SUCH] It was _____ that I could not finish it.
2. The bag is so heavy that I cannot carry it. [TOO] The bag is _____ carry.
3. Tom is not old enough to drive. [TOO] Tom is _____ drive.
4. She is a very careful driver. [DRIVES] She _____.
5. I almost missed the bus. [NEARLY] I _____ the bus.

Odpowiedzi

1. such a difficult test
2. too heavy for me to
3. too young to

4. drives very carefully
5. nearly missed

MINI-TEST - PODSTAWA

1. Choose: The cake tastes wonderful / wonderfully.
2. Complete: It was _____ a good idea that everyone agreed.
3. Complete: She is not confident _____ to speak in public.
4. Correct: He works hardly every day.
5. Choose: I am interested / interesting in the course.

Odpowiedzi

1. wonderful
2. such
3. enough
4. He works hard every day.
5. interested

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

1. Explain the difference: He works hard / He hardly works.
2. Complete: The scientist is _____ respected in her field. (high/highly)
3. Rewrite with SO: It was such an expensive hotel that we stayed elsewhere.
4. Correct: She bought a leather black beautiful bag.
5. Translate: Osoby bezrobotne często potrzebują wsparcia w powrocie na rynek pracy.

Odpowiedzi

1. works hard = pracuje ciężko; hardly works = prawie nie pracuje
2. highly
3. The hotel was so expensive that we stayed elsewhere.
4. She bought a beautiful black leather bag.
5. The unemployed often need support in returning to the labour market.

SZYBKĄ ŚCIĄGĄ: adjective -> noun/state; adverb -> action. look/sound/smell/taste/feel + adjective. so + adjective/adverb; such + noun phrase. too = zbyt; adjective + enough; enough + noun. hard != hardly, late != lately.

90. Przyimki po angielsku - czas, miejsce, ruch i dependent prepositions

Ustawienia SEO

Element	Treść
Tytuł SEO	Przyimki po angielsku - in/on/at i dependent prepositions - matura
H1	Przyimki na maturze - czas, miejsce, ruch oraz przyimki po czasownikach, przymiotnikach i rzeczownikach
URL	/przyimki-matura-angielski
Fraza główna	przyimki matura angielski
Meta description	Przyimki na maturę: in/on/at, by/until, during/for/while, ruch i miejsce oraz dependent prepositions po czasownikach, przymiotnikach i rzeczownikach.
ALT	Przyimki po angielsku - pełna powtórka do matury

Status w CKE

CKE wymienia przyimki na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Zakres obejmuje przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny i sposobu oraz przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach. Na rozszerzeniu pojawiają się także bardziej wymagające połączenia leksykalno-gramatyczne, np. objection to, compatible with czy refer to.

Najważniejsza zasada: przyimków nie da się opanować wyłącznie przez tłumaczenie z polskiego. Część jest systemowa (in/on/at), ale dependent prepositions trzeba uczyć się jako całych połączeń: interested in, depend on, reason for, solution to.

1. IN / ON / AT - czas

Przyimek	Najczęstsze użycie	Przykłady
AT	dokładna godzina, punkt czasu	at 7 p.m., at noon, at midnight, at night
ON	dzień, data, konkretny dzień + część dnia	on Monday, on 5 May, on Friday evening
IN	miesiąc, rok, pora roku, dłuższy okres, część dnia	in July, in 2026, in winter, in the morning

at the weekend / on the weekend - zależnie od odmiany angielskiego
in the morning, but on Monday morning

2. Kiedy nie używamy przyimka przed czasem?

last week
next year
this morning
every day
yesterday / tomorrow

Nie: in last week, on next Monday w zwykłym znaczeniu "w przyszły poniedziałek". Powiedz last week, next Monday.

3. BY vs UNTIL / TILL

BY	UNTIL/TILL
najpóźniej do momentu - deadline	czynność trwa aż do momentu
Send it by Friday.	I will work until Friday.
I will have finished by six.	I will stay here until six.

4. DURING vs FOR vs WHILE

Forma	Po czym?	Przykład
during	rzeczownik	during the lesson, during the summer
for	okres czasu	for two hours, for a week
while	zdanie / subject + verb	while I was studying

I fell asleep during the film.

I slept for two hours.

I fell asleep while I was watching the film.

5. SINCE vs FOR

I have lived here since 2020.

I have lived here for six years.

Since wskazuje punkt początkowy, for - długość okresu. Sam przyimek nie wybiera czasu mechanicznie, ale często współwystępuje z Perfect, gdy sytuacja trwa do teraz.

6. ON TIME vs IN TIME

The train arrived on time. = punktualnie

We got to the station in time to catch the train. = wystarczająco wcześnie

7. AT THE END vs IN THE END

At the end of the film, everyone left the cinema.

We argued for hours, but in the end we agreed.

At the end of = na końcu konkretnej rzeczy/okresu. In the end = ostatecznie.

8. IN / ON / AT - miejsce

Przyimek	Perspektywa	Przykłady
AT	punkt / miejsce jako funkcja	at the station, at school, at work, at the door
IN	wnętrze / obszar	in the room, in London, in Poland, in the garden
ON	powierzchnia / linia / część systemu	on the table, on the wall, on the coast, on the first floor

9. Transport: BY, ON, IN, ON FOOT

by bus / by train / by plane / by car - sposób transportu

on the bus / on the train / on the plane - znajdują się w środku pojazdu publicznego

in the car / in a taxi

on foot

Nie: by foot. Poprawnie: on foot.

10. Ruch: TO / INTO / ONTO / FROM / OUT OF / OFF

go to school
walk into the room
jump onto the table
come from work
run out of the building
fall off the bike

To wskazuje kierunek do miejsca. Into/onto podkreślają ruch do wnętrza / na powierzchnię. In/on opisują pozycję, nie sam ruch.

11. ACROSS / THROUGH / ALONG / PAST / TOWARDS

walk across the street - z jednej strony na drugą
drive through the tunnel - przez wnętrze
walk along the river - wzdłuż
go past the bank - obok, mijając
walk towards the station - w kierunku

12. Sposób i narzędzie: BY vs WITH

by bus / by email / by phone - sposób/środek
write with a pen - narzędzie
The window was broken by a boy with a stone.

By może też wskazywać wykonawcę w stronie biernej; with - narzędzie.

13. Przyczyna: BECAUSE OF / DUE TO

The match was cancelled because of the rain.
The delay was due to technical problems.

Because of i due to łączą się z rzeczownikiem lub grupą rzeczownikową. Because łączy się ze zdaniem: because it was raining.

14. Dependent prepositions po przymiotnikach

Połączenie	Przykład
afraid of	She is afraid of flying.
interested in	I am interested in technology.
good/bad at	He is good at maths.
famous for	The city is famous for its architecture.
responsible for	Who is responsible for this project?
proud of	I am proud of my result.
pleased/satisfied with	We are satisfied with the service.
angry with sb / about sth	She was angry with me about the delay.
similar to	This model is similar to the previous one.
different from	My answer is different from yours.
capable of	She is capable of doing it herself.
keen on	He is keen on photography.
worried about	I am worried about the exam.
compatible with	The software is compatible with this device.

15. Dependent prepositions po czasownikach

Połączenie	Przykład
depend on	It depends on the weather.
listen to	Listen to me.
wait for	We are waiting for the bus.
belong to	This bag belongs to Anna.
apologise for	He apologised for being late.
apply for / apply to	apply for a job / apply to a university
complain about / to	complain about the service / complain to the manager
insist on	She insisted on paying.
succeed in	He succeeded in solving the problem.
prevent sb from	The rain prevented us from leaving.
accuse sb of	They accused him of cheating.
congratulate sb on	I congratulated her on passing the exam.
provide sb with	The hotel provided us with towels.
suffer from	He suffers from allergies.
deal with	We need to deal with this issue.
refer to	The article refers to recent research.
think of/about	What do you think of the idea? / I am thinking about the problem.
pay for	Who paid for dinner?
spend on	She spends a lot on books.
arrive in / at	arrive in London / arrive at the station

16. Dependent prepositions po rzeczownikach

Połączenie	Przykład
reason for	What is the reason for the delay?
solution to	We need a solution to this problem.
increase/decrease in	There has been an increase in prices.
advantage/disadvantage of	One advantage of online learning is flexibility.
interest in	Her interest in science began at school.
relationship with/between	my relationship with my parents / the relationship between A and B
demand for	There is growing demand for electric cars.
need for	There is a need for change.
effect on	Social media can have an effect on sleep.
access to	Students need access to reliable information.
attitude to/towards	His attitude to work has changed.
objection to	Do you have any objection to the plan?
difference between	There is a big difference between the two options.

17. Przyimek + -ING

Thank you for helping me.

She left without saying goodbye.

You can improve by practising regularly.

I am looking forward to seeing you.

He objected to paying extra.

Po przyimku używamy rzeczownika lub -ing. Dotyczy to także to, gdy to jest przyimkiem, np. look forward to, be used to, object to.

18. Czasowniki bez przyimka - typowe polskie kalki

Błąd	Poprawnie
discuss about the problem	discuss the problem
enter to the room	enter the room
reach to the station	reach the station
contact with the company	contact the company
marry with somebody	marry somebody / be married to somebody
answer to the question - jako czasownik	answer the question

19. Przyimek na końcu zdania

Who are you talking to?

What are you looking for?

This is the company I work for.

W naturalnym angielskim przyimek często zostaje na końcu pytania lub relative clause. Formalna wersja może przenieść go przed whom/which, np. the person to whom I spoke.

20. Najczęstsze błędy

Błąd	Poprawnie
in Monday	on Monday
at July	in July
on 7 p.m.	at 7 p.m.
during two hours	for two hours
during I was working	while I was working
by Friday = przez cały piątek	by Friday = najpóźniej do piątku
on foot / by foot	on foot
arrive to London	arrive in London
depend from	depend on
interested on	interested in
solution for this problem	solution to this problem
discuss about	discuss

PODSTAWA - musisz znać

- in/on/at - czas i miejsce
- by vs until
- during/for/while
- since/for
- podstawowe przyimki ruchu
- by transport / on foot / with a tool
- najczęstsze dependent prepositions: interested in, good at, depend on, wait for, belong to, listen to

ROZSZERZENIE - szczególnie ważne

- szersza rekcja po przymiotnikach, czasownikach i rzeczownikach
- objection to, compatible with, refer to
- prevent from, accuse of, congratulate on, succeed in, provide with
- solution to, effect on, access to, attitude to/towards
- przyimek + gerund i to jako przyimek
- formalne przyimek + whom/which i transformacje

PRAKTYKA 1 - IN / ON / AT

1. We have a meeting _____ Monday morning.
2. The lesson starts _____ 8.15.
3. I was born _____ 2008.
4. She usually studies _____ the evening.
5. We met _____ the station.
6. The keys are _____ the table.
7. They live _____ Kraków.

Odpowiedzi

1. on
2. at
3. in
4. in
5. at
6. on
7. in

PRAKTYKA 2 - BY / UNTIL / DURING / FOR / WHILE

1. Please send the form _____ Friday.
2. I will stay here _____ six oclock.
3. We talked _____ two hours.
4. I fell asleep _____ the film.
5. I listened to music _____ I was working.
6. The project must be completed _____ the end of the month.

Odpowiedzi

1. by
2. until/till
3. for
4. during
5. while
6. by

PRAKTYKA 3 - dependent prepositions

1. She is very good _____ solving problems.
2. It depends _____ the weather.
3. He apologised _____ being late.
4. We are looking _____ a solution _____ the problem.
5. They accused him _____ cheating.
6. The city is famous _____ its old town.

7. There has been a sharp increase _____ prices.
8. The new software is compatible _____ older devices.

Odpowiedzi

1. at
2. on
3. for
4. for / to
5. of
6. for
7. in
8. with

PRAKTYKA 4 - popraw błędy

1. We arrived to London late at night.
2. I am interested on psychology.
3. We discussed about the problem for an hour.
4. She went there by foot.
5. I studied during three hours.
6. What is the reason of the delay?
7. This depends from your decision.

Odpowiedzi

1. We arrived in London late at night.
2. I am interested in psychology.
3. We discussed the problem for an hour.
4. She went there on foot.
5. I studied for three hours.
6. What is the reason for the delay?
7. This depends on your decision.

PRAKTYKA 5 - tłumaczenie

1. Spotkajmy się na stacji o siódmej.
2. Muszę skończyć ten projekt do piątku.
3. Pracowałam przez trzy godziny.
4. Podczas spotkania nie używaj telefonu.
5. Ona jest odpowiedzialna za cały projekt.
6. Potrzebujemy rozwiązania tego problemu.
7. Gratuluję ci zdania egzaminu.
8. Nie mogę się doczekać spotkania z tobą.

Odpowiedzi

1. Let us meet at the station at seven.
2. I have to finish this project by Friday.
3. I worked for three hours.
4. Do not use your phone during the meeting.
5. She is responsible for the whole project.
6. We need a solution to this problem.
7. I congratulate you on passing the exam. / Congratulations on passing the exam.
8. I am looking forward to seeing you.

PRAKTYKA 6 - transformacje

1. The weather determines whether we go. [DEPENDS] It _____ the weather.
2. The rain stopped us from leaving. [PREVENTED] The rain _____.
3. She was successful in solving the problem. [SUCCEEDED] She _____ the problem.
4. I am excited about meeting you soon. [FORWARD] I am _____ you soon.
5. Why was the train delayed? [REASON] What was _____ the delay?

Odpowiedzi

1. depends on
2. prevented us from leaving
3. succeeded in solving
4. looking forward to seeing
5. the reason for

MINI-TEST - PODSTAWA

1. Complete: _____ Friday morning.
2. Complete: I waited _____ two hours.
3. Choose: We arrived in / at the airport at six.
4. Correct: She is good in maths.
5. Complete: This bag belongs _____ me.

Odpowiedzi

1. on
2. for
3. at
4. She is good at maths.
5. to

MINI-TEST - ROZSZERZENIE

1. Complete: There is strong demand _____ skilled workers.
2. Complete: He objected _____ paying an extra fee.
3. Complete: The new system is compatible _____ our software.

4. Correct: We need a solution for this issue.
5. Translate: Zmiana miała znaczący wpływ na wyniki firmy.

Odpowiedzi

1. for
2. to
3. with
4. We need a solution to this issue.
5. The change had a significant effect on the company's results.

SZYBKA ŚCIĄGA: at = punkt/godzina; on = dzień/powierzchnia; in = okres/obszar. by = deadline, until = aż do. during + noun, for + okres, while + zdanie. Dependent prepositions ucz się jako całe połączenia: interested in, depend on, reason for, solution to.

Źródła i uwagi

- Centralna Komisja Egzaminacyjna, Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025, część 2.1. Zakres środków gramatycznych, w szczególności sekcje PRZYMOTNIK, PRZYSŁÓWEK i PRZYIMEK.
- CKE wymienia stopniowanie regularne i nieregularne przymiotników i przysłówków na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Zakres obejmuje także konstrukcje typu the sooner, the better oraz more and more.
- CKE wymienia w zakresie przysłówków m.in. too, enough oraz pary hard-hardly i late-lately, a w zakresie przymiotników m.in. użycie po czasownikach postrzegania, kolejność w grupie nominalnej i przymiotniki w funkcji rzeczownika.
- CKE wymienia przyimki miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny i sposobu oraz przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach na obu poziomach. Na rozszerzeniu przykłady obejmują także bardziej wymagające połączenia typu objection to, compatible with i refer to.
- R. Murphy, English Grammar in Use - użyty pomocniczo do uporządkowania standardowych reguł i kontrastów; treść materiału jest autorska i nie reprodukuje objaśnień ani ćwiczeń z podręcznika.
- Przykłady, tłumaczenia, transformacje i zadania w tym materiale zostały opracowane samodzielnie pod kątem matury.

Co dalej?

Po domknięciu porównań, przymiotników/przysłówków i przyimków przechodzimy do bardziej zaawansowanej składni. Kolejne logiczne materiały to: 91. Participle Clauses i konstrukcje imiesłowowe, 92. Cleft Sentences i inne konstrukcje emfatyczne oraz 93. Spójniki i zdania okolicznikowe - although/despite/in spite of, because/because of, so/such...that, purpose i contrast. Inwersja pozostaje osobnym, zamkniętym działem 78.